

Lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi laiksi valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta

Pyydettyinä lausuntona otsikkoasiassa Suomen ammattiliittojen keskusjärjestö SAK, Julkisten ja hyvinvointialojen liitto JHL ry, Akava ry, Julkisanalan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO ry, STTK ry ja Ammattiliitto Pro ry, lausuvat seuraavaa.

Valtionvarainministeriö ehdottaa säädettäväksi uuden lain valtion henkilöstölle etätyöstä johtuvissa olosuhteissa sattuneiden tapaturmien korvaamisesta. Ehdotettavan lain mukaan valtion virkamiehelle ja työntekijälle etätyössä työntekoon liittyvässä toiminnassa sattunut työtapaturma korvattaisiin, kuten muukin työtapaturmaksi luettava vahinkotapahtuma, tosin laista ilmenevin rajoituksin.

Lausunnon antajat kannattavat esitystä ja sen tavoitteita. Lisääntynyt etätyön tekeminen perustelee korvaussuojan laajentamista myös etätyöolosuhteissa sattuneisiin työtapaturmiin nykyistä kattavammin.

Lakiehdotuksen säännökset etätyötapaturman korvattavuudesta etätyöntekopaikan alueella ja etätyötapaturma etätyöntekopaikan alueen ulkopuolella parantavat merkittävästi valtion henkilöstön vakuutusturvaa. Näihin säännösehdoiksiin ei ole huomauttamista. Säännösmuotoilut ja perustelut näyttäisivät olevan sopusoinnussa työtapaturma- ja ammattitautilain 21 §:n kanssa, joka tulee jatkossakin sovellettavaksi etätyöolosuhteissa myös valtion henkilöstön osalta. Ehdotus siten täydentää voimassa olevaa työtapaturmiin sovellettavaa sääntelyä.

Lausunnon antajat kiinnittävät kuitenkin Valtionvarainministeriön huomiota ehdotettuihin korvausten rajoituksiin. Korvaukset ovat suppeammat kuin niissä työtapaturmissa, joihin sovelletaan työtapaturma- ja ammattitautilakia. Ehdotuksen perusteluissa todetaan, että etätyössä sattuneet tapaturmat eivät yleensä ole vakavia, joten ajallinen rajoitus ei todennäköisesti heikennä tapaturman kohteeksi joutuneen henkilön taloudellista tilannetta. Etätyöolosuhteissa sattuva tapaturma voi olla myös luonteeltaan vakava, jolloin korvauksen rajoittaminen on yksittäisen henkilön näkökulmasta kohtuutonta. Kun vakavien työtapaturmien määrä arvioidaan vähäiseksi, niiden korvaamisesta aiheutuva kustannusvaikutus jäänee myös vähäiseksi. Lausunnonantajat esittävät, että ehdotettuja korvausten rajoituksia ei tehtäisi, vaan korvaukset määräytyisivät työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisesti.

Ehdotetun lain menettelyä koskevat säännökset näyttäytyvät ongelmallisina niiltä osin, kuin ne poikkeavat työtapaturma- ja ammattitautilain säännöksistä. Ottaen huomioon, että ehdotetussa laissa viitataan menettelyä koskevien säännösten osalta työtapaturma- ja ammattitautilakiin, kuitenkin niin, että lakiehdotuksessa on määräaikoja koskevia erityissäännöksiä. Nämä säännökset poikkeavat työtapaturma- ja ammattitautilain vastaavista säännöksistä. Tästä voi aiheuta vakuutetuille epäselvyyttä kulloinkin sovellettavista menettelysäännöksistä. Lausunnon antajat esittävät, että korvausasian vireillepanoon ja käsittelyyn sovellettaisiin työtapaturma- ja ammattitautilain säännöksiä.

Ehdotetussa laissa esitetään, että muutoksenhakua rajoitettaisiin siten, että vakuutusvoikeuden ratkaisuun ei voisi enää hakea muutosta korkeimmasta oikeudesta. Ottaen huomioon, että oikeus

oikeudenmukaiseen oikeudenkäyntiin on turvattu perus- ja ihmisoikeutena, lausunnonantajat katsovat, että vakuutusoikeuden ratkaisuun tulee voida hakea muutosta korkeimmalta oikeudelta työtaturma- ja ammattitautilaissa säädetyllä tavalla.